

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par "Eiropas Konstitūcijas izveidošanas līgumu"

(2005/C 120/23)

2004. gada 29. septembrī Eiropas Parlaments pieņēma lēmumu konsultēties ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 262. pantu par "Eiropas Konstitūcijas izveidošanas līgumu".

Nemot vērā darba neatliekamo raksturu, EESK savā 411. plenārsēdē, kas notika 2004. gada 15. un 16. septembrī, nolēma iecelt *Malosse* kungu par galveno referentu. Savā 412. plenārajā sesijā 2004. gada 27. un 28. oktobrī (27. oktobra sēdē) tā ar 166 balsīm par, 4 balsīm pret un 6 atturoties pieņēma sekojošu atzinumu:

1. Ievads

1.1 EESK izteica savu atbalstu Konstitucionālā līguma projektam savā 2003. gada 24. septembra atzinumā⁽¹⁾. Šajā atzinumā EESK norādīja, ka, līdzko, cerams, būs panākta vienošanās dalībvalstu starpā, galvenais uzdevums būs nodrošināt atbalstu cilvēkiem un pilsoniskās sabiedrības institūcijām ES dalībvalstīs.

1.2 Mēs tagad esam sasnieguši šo pakāpi, jo debates par līguma ratifikāciju ir uzsāktas visās ES dalībvalstīs neatkarīgi no izvēlētās ratificēšanas metodes (vai nu Parlamenta ratificējums, vai arī ratifikācija referendumā rezultātā).

1.3 Šajā Eiropas kopības nākotnei izšķirošajā laikā, ikvienu jārosina skatīties tālāk par savām pašu interesēm, vai tās būtu personiskas, nodaļas, profesionālas, vietējas vai nacionālas intereses. Līguma projekts rūpīgi jāizskata no tā vispārējās politiskās nozīmes viedokļa tā procesa kontekstā, ko vairāk kā pirms 50 gadiem uzsākuši Eiropas Kopienas dibinātāji.

1.4 Ņemot vērā šo pamatojumu, EESK apsveic Eiropas Parlamenta Konstitucionālo lietu komitejas ierosmi lūgt EESK sniegt atzinumu par Konstitucionālo līgumu. EESK paredz ieguldīt visus savus spēkus šajā iespējā, lai izstrādātu:

- **skaidrus vēstījumus**, kas adresēti pilsoniskās sabiedrības organizācijām ES, par Konstitucionālā līguma saturu un darbības jomu un
- **ieteikumus** attiecībā uz saziņas stratēģiju, kāda jāpieņem, ievērojot apvienoto pilsonisko sabiedrību, ko aptver Konstitucionālais līgums.

2. Skaidri vēstījumi

2.1 "Konvencijas" instrumenta lietojums: solis uz priekšu Eiropas kopības demokratizācijas procesā

2.1.1 Konstitucionālā līguma projekta pamatā bija Konvencija, kuras dalībnieku lielākā daļa bija nacionālās MP vai MEP. Šī Konstitucionālā līguma sastādīšanas metode pati par

sevi pārstāv soli uz priekšu, kas pelna, lai tam pievērstu sabiedrības uzmanību. Pūliņi iesaistīt pilsoniskās sabiedrības organizācijas, tās uzklausot un ar tām konsultējoties, kā arī šajā procesā piedaloties sociālo partneru un EESK izraudzītajiem novērotājiem, iezīmēja reālu virzību uz priekšu, arī *vis-à-vis* konstitucionālo praksi, kādai seko lielākā daļa dalībvalstu. Savā iepriekš minētajā 2003. gada 24. septembra atzinumā⁽²⁾ EESK izvirzīja arī priekšlikumus attiecībā uz pilsoniskās sabiedrības iesaistīšanas procesu nākotnē.

2.1.2 Lai gan bija virkne šķēršļu, IGC būtiski nemainīja Konvencijas ierosināto tekstu. Konstitucionālais līgums ir balstīts uz konsensu starp visiem politiskajiem grupējumiem un ir patiesi demokrātisku debašu auglis.

2.1.3 Pat neraugoties uz to, ka Konvencijai nebija piešķirta likumdošanas vara, ņemot vērā ES kā valstu un cilvēku savienības duālo raksturu, Konvencijas izveidošana pārstāvēja patiesu atteikšanos no agrākās prakses, kas pilnībā ignorēja parlamentu un pilsoniskās sabiedrības pārstāvību.

2.1.4 Atteikšanās no Konstitucionālā līguma nozīmētu pieņemtās projektu izstrādes metodes zaudējumu. Tāpēc ir būtiski aizstāvēt šīs metodes pastāvīgu lietojumu (kā paredzēts pašā Konstitucionālajā līgumā).

2.1.5 Šī iemesla dēļ EESK, kas piedalījās Konvencijas darbā, apstiprina līguma likumību un aicina visus Konvencijas dalībniekus un novērotājus, kuri parakstīja līguma projektu, sekot tās piemēram.

2.2 Konstitūcijas izveide, "revolucionārs" solis Eiropas kopības vēsturē

2.2.1 Konstitūcija sniedz jaunu Savienības darbības sistēmu. Konstitūciju veido trīs pamata daļas, no kurām pirmās divas pārstāv pilnīgus jauninājumus. I daļa definē Savienību veidojošos principus un vērtības; II daļa nosaka Savienības pilsoņu pamattiesības, un III daļa definē un atjaunina Kopienas politiku, kas noteikta agrākajos līgumos.

⁽¹⁾ Skat. 2004. gada 14. janvāra Oficiālais Vēstnesis Nr. C 10, 43. lappuse.

⁽²⁾ Skatīt atsauci 1. lpp

2.2.2 Konstitūcija sniedz līdzekli, kā aizvietot esošos līgumus ar vienu visaptverošu dokumentu, tādējādi radot veidu, kādā ES darbojas visiem daudz vieglāk saprotamā un pieejamākā veidā.

2.2.3 Konstitūcija neaizstāj nacionālās konstitūcijas, bet pastāv līdzās šīm konstitūcijām. Tā attieksies uz visu Eiropas Savienības teritoriju.

2.2.4 Lai gan Konstitūcijas būtība, stingri ņemot, nav "revolucionāra", fakts, ka jaunais līgums ieņem konstitūcijas formu, ir saistīts ar jaunas nodaļas iezīmēšanu Eiropas Savienības cilvēku kolektīvajā apziņā, galveno uzmanību vēršot uz vienotām ambīcijām un kopēju likteni. EESK pienākums ir sekmēt sabiedrisko apziņu attiecībā uz šo soli uz priekšu Eiropas veidošanā.

2.3 *Demokrātiskāka Savienība, kas atzīst to, ka cilvēku intereses Eiropas veidošanā ir noteicošās (līguma I daļa)*

2.3.1 Konstitucionālā līguma uzdevums ir pavisam skaidrs: *Eiropas pilsoņu un valstu vārdā izveidot politisku savienību.*

2.3.2 Savienības ambīciju uzmanība ir vērsta uz Savienības pilsoņu galvenajām prasībām. Konstitucionālais līgums skaidri un nepārprotami min "pilnīgu nodarbinātību, lielā mērā konkurētspējīgu sociālo tirgus ekonomiku un augsta līmeņa vides kvalitātes aizsardzību un uzlabošanu", uzskaitot Savienības mērķus. Savienība tiecas sekmēt arī "ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju un solidaritāti dalībvalstu starpā" un nodrošināt saviem pilsoņiem "brīvības, drošības un taisnīguma zonu".

2.3.3 Lēmumu pieņemšanas procesa demokrātiskajā likumā noticis ievērojams uzlabojums:

2.3.3.1 Eiropas Parlamenta kā kopējas likumdošanas institūcijas pilnvaras ir palielinātas. Šis pavērsiens varētu palīdzēt stiprināt sabiedrisko Eiropas Parlamenta nozīmības uztveri.

2.3.3.2 Jaunā nacionālajiem parlamentiem piešķirtā loma aizsarga pret jebkādu pārmērīgu regulēšanu ES līmenī. Komisijas pienākums ir informēt nacionālos parlamentus par jebkādam jaunām iniciatīvām, un "agrīna brīdinājuma mehānisms" dot tiem iespēju novērot atbilstību funkciju decentralizācijas principam.

2.3.4 Nākamībā pilsoņus iespējams informēt par attiecīgo viņu valdību ieņemtajām pozīcijām Padomē, jo šīs minētās institūcijas pienākums būs darboties caurredzamā veidā savā likumdošanas institūcijas lomā.

2.3.5 Pirmo reizi līdzdalības demokrātija ir atzīta kā princips, kas pamato Savienības darbību un rada būtiski svarīgu pārstāvošās demokrātijas daļu.

2.3.5.1 Uzturot atklātu un regulāru dialogu ar pārstāvošajām pilsoniskās sabiedrības apvienībām, ES institūcijām jārikojas saskaņotākā un caurredzamākā veidā. Konsultējoties ar attiecīgajām pusēm, būs iespējams, piemēram, izvairīties no "piekasiģiem" likumiem un likumiem, ko nav iespējams piemērot praksē. Saskaņā ar Konstitucionālo līgumu Komisijas pienākums būs veikt arī daudz efektīvāku savu priekšlikumu ekonomiskās un sociālās ietekmes, ieskaitot ietekmi reģionālā un vietējā līmenī, izvērtēšanu.

2.3.5.2 Viens no galvenajiem Konstitucionālā līguma jauninājumiem ir tiesību uz tautas iniciatīvu iedibināšana. Ja katru pieprasījumu atbalsta vismaz viens miljons pilsoņu, kas nāk no ievērojama skaita dalībvalstu, ES pilsoņi nākamībā var aicināt Eiropas Komisiju iesniegt tādu tiesību aktu priekšlikumus, kas atbilst viņu prasībām.

2.3.6 Konstitucionālais līgums apstiprina sociālo partneru izpildīto lomu kā galveno demokrātiskas dzīves sastāvdaļu Savienībā, vienlaikus izrādot cieņu sociālā dialoga autonomijai.

2.3.7 Šīs ierosinātās Eiropas Konstitūcijas jaunās daļas (I daļas) ieviešana padarīs iespējamu samazināt demokrātijas deficītu paplašinātajā Eiropā.

2.4 *Savienība, kas atļaujas labāku Eiropas pilsoņu pamattiesību aizsardzību (līguma II daļa)*

2.4.1 Pamattiesību hartu sastādīja Konvencija, kuras demokrātiskā likumība bija plaši atzīta. Pilsoniskās sabiedrības organizāciju ieguldījumam hartas izveidošanā bija liela nozīme.

2.4.2 Pamattiesību harta tiek uzskatīta par iezīmīgu soli uz priekšu, jo tā sevī ietver – nesadalot tās atsevišķās kategorijās – visu veidu individuālās un kolektīvās tiesības: civilās un politiskās tiesības un sociālās un ekonomiskās tiesības. Tā ieņem arī novatorisku pieeju, atzīstot vairāk "mūsdienīgo" civilo tiesību (kas saistītas ar ilgspejīgu attīstību, patērētāju aizsardzību, dzimumu vienlīdzību, bioētiku, personisko datu aizsardzību u. tml.).

2.4.3 Savienības pilsoņu pamattiesības drīzāk veido Konstitucionālā līguma neatņemamu sastāvdaļu, nevis ieņem preambulas formu.

2.4.4 Eiropas Pamattiesību hartas ietveršana līgumā, kā to pieprasījis liels skaits Eiropas pilsoniskās sabiedrības organizāciju, ir ārkārtīgi svarīga, jo ar to šīs tiesības būs likumīgi saistošas.

2.4.5 Šis progresīvais pasākums praksē nozīmēs to, ka pilsoņi iegūs labāku tiesisko aizsardzību. Nākotnē viņi varēs atsaukties uz Hartas noteikumiem jebkurā valsts tiesā, apstrīdot Eiropas institūciju un dalībvalstu lēmumus Kopienas likumu ieviešanā.

2.4.6 EESK, kas bija iesaistīta Eiropas Pamattiesību hartas sastādīšanā, uzskata, ka hartas ietveršana līgumā pārstāv nozīmīgu soli uz priekšu fizisko un juridisko personu tiesību aizsardzībā.

2.5 *Savienība, kas spēj ievērot savu pilsoņu prasības, pamatojoties uz Kopienas metodi un Kopienas politiku (līguma III daļa)*

2.5.1 Esošie līgumi un jo īpaši Kopienas metode ir apliecinājuši savu efektivitāti ievērojamā pakāpē. Tāpēc ierosinātās Konstitūcijas III daļa izklāsta galvenos esošo līgumu noteikumus attiecībā uz ES kopējo politiku, vienlaikus paplašinot kvalificētā vairākuma balsojumu aptuveni 20 jomās, uz kurām līdz šim attiecās vienbalsīgs balsojums. Turklāt tā oficiāli atzīst koplēmuma procedūru kā "parastu likumdošanas procedūru", līdz ar to stiprinot Eiropas Parlamenta pilnvaras. Tādējādi lielāko daļu Savienības pieņemot lēmumu attiecībā uz kopējo politiku iespējams pieņemt efektīvāk un demokrātiskāk.

2.5.2 Konstitūcijas projekta III daļa izklāsta pamatprincipus, uz kurām balstītas jomas, kurās ES dalībvalstis nolēmušas vai nu apvienot kopējā fondā savus resursus, vai arī sadarboties. Taču politikas saturs šajās jomās nav iecirsts akmenī; tas ir atkarīgs no ES valdību un Eiropas Parlamenta vairākuma balsojumā pieņemtajiem lēmumiem un tādējādi atspoguļo šo institūciju gribu.

2.5.3 Tas, piemēram, ir gadījums sociālajā politikā, kur tika ietverts vispārēji piemērojams noteikums (tā sauktā sociālā klauzula), pēc kura Savienībai, nosakot un īstenojot politiku un pasākumus, ir jārēķinās ar prasībām saistībā ar augstu nodarbinātības līmeņa veicināšanu, atbilstošas sociālās aizsardzības nodrošināšanu, sociālās izslēgtības apkarošanu kā arī ar augsta līmeņa vispārējo un profesionālo izglītību un veselības aizsardzību. Tas pats attiecas uz cīņu pret jebkuru diskriminācijas un izslēgtības formu, vispārējās intereses pakalpojumu lomas atzīšanu Savienības sociālās un teritoriālās kohēzijas veicināšanā kā arī, līgumā jau nostiprinātajā, vides aspektu iesaistīšanā un patērētāju aizsardzības prasībās.

2.5.4 Grūtības, kādas sastaptas, nodrošinot tautas iesaistīšanu Konstitucionālā līguma projektā, var saistīt ar pašu faktu, ka, lai gan sabiedrība ir radusi, ka ar to apspriežas par noteiktu rīcību vai noteiktu politiku, tā nav pieradusi, ka ar to apspriežas par darba sistēmām. Lai mobilizētu sabiedrības viedokli, mums jāuzsāk debates par to, kādu rīcības kursu sabiedrība un dalībvalstis vēlas ieņemt tagad, kad Konstitūcija projektā skaidri izklāstīti principi, vērtības, mērķi un darbības likumi.

2.5.5 Šī iemesla dēļ EESK vēlētos šajā posmā izveidot saikni starp Konstitūcijas līgumu un Lisabonas stratēģiju, ko drīzumā tās perioda vidū vajadzēs pārskatīt. Lisabonas stratēģijas priekšmets jāievieš debatēs, jo tajā izplānots visu ES pilsoņu nākotnes redzējums, ko raksturo: konkurētspēja, pilnīga nodarbinātība; kopējas zināšanas; investīcijas cilvēkresursos un izaugsme, vienlaikus ilgspejīgas attīstības gaitā saglabājot dzīvo vidi un dzīves kvalitāti. Šobrīd šī stratēģija ir sabrukusi, jo tās ieviešanas instrumenti neatbilst savam uzdevumam un hroniski pietrūkst tautas iesaistīšanās un civilās sabiedrības iesaistīšanās. Tādēļ šajā posmā ir būtiski svarīga svaigu impulsu un jaunu Kopienas iniciatīvu nepieciešamība, lai padarītu Savienības ekonomisko un sociālo projektu uzticības cienīgu.

2.5.6 Savā atzinumā, ko tā iesniedza Eiropas Padomei⁽³⁾, EESK aicināja izdarīt vidusperioda pārskatu, lai atbildību par Lisabonas stratēģiju nodotu tautas un pilsoniskās sabiedrības darbinieku rokās. Gaidāmais vidusperioda pārskats jāuzlūko kā tāds, kas sniedz iespēju, ko nedrīkst palaist garām, lai nodotu tautai un pilsoniskajai sabiedrībai skaidru politisko vēstījumu, kurā izklāstīts ES projekta saturs.

2.5.7 ES pilsoņiem jāliek apzināties faktu, ka ar Konstitūcijas projektu panāktais demokrātiskais progress viņiem līdz ar to piedāvā nepieciešamību pašiem lemt par tās politikas un darbības saturu, kāds īstenojams Savienības praksē, lai ievērotu viņu prasības. Tādēļ Konstitucionālā līguma noraidīšana būtu līdzvērtīga līgumu iesaldēšanai to pašreizējā formā.

2.6 *Eiropas pilsoniskās sabiedrības saliedēšana ap Konstitucionālā līguma sasniegumiem, lai pārvarētu tā nepilnības*

2.6.1 Tas nenozīmē, ka mums jāklusē par Konstitucionālā līguma nepilnībām tā pašreizējā formā. Lielu skaitu pilsoniskās sabiedrības prasību nebija iespējams ņemt vērā Konvencijā, mazāku skaitu šādu prasību – IGC. Savā 2003. gada 24. septembra atzinumā⁽⁴⁾ EESK atzīmēja veselās sērijas vājo punktu Konstitūcijas līgumā, tostarp sekojošos:

2.6.1.1 Atbilstošu darbības noteikumu trūkums attiecībā uz organizētas pilsoniskās sabiedrības demokrātijas principa ieviešanu. Tā rezultātā EESK loma netika stiprināta nepieciešamajā apmērā, lai nodrošinātu efektīvu pilsonisko dialogu.

2.6.1.2 Noteikumu trūkums, kas atzītu organizētas pilsoniskās sabiedrības nozīmi decentralizācijas principa (ieskaitot funkcionālo decentralizāciju) ieviešanā, protokolā par šī principa piemērošanu.

⁽³⁾ Atzinumu Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja iesniegusi Eiropas Padomei par Lisabonas stratēģijas vidusperioda pārskatu (Nr. 1438/2004).

⁽⁴⁾ Skatīt atsauci 1. lpp

2.6.1.3 ES vadības vājums attiecībā uz ekonomikas un nodarbinātības politiku un likumu trūkumu, kas paredzētu Eiropas Parlamenta un EESK konsultācijas šajās jomās, kas visvairāk attiecas uz pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem.

2.6.1.4 Jebkādas prasības trūkums attiecībā uz obligātu konsultēšanos ar EESK par nediskriminējošu principa piemērošanu, kopēju patvēruma un imigrācijas politiku vai kultūru, neraugoties uz komitejas pieredzi šajās jomās.

2.6.2 Vai tas tādā gadījumā nozīmē, ka līgumu vajadzētu noraidīt? EESK uzskata, ka tas ne tikai pasliktinātu stāvokli un raidītu negatīvu signālu attiecībā uz Eiropas kopību gan iekšienē, gan ārpus Savienības, kur naidīgi vai konkurējoši spēki noteikti priecātos par tādu neveiksmi. Gluži pretēji, Komiteja tic, ka ir iespējams balstīties uz ierosināto institucionālo sistēmu un pilnveidot to darba pasākumu rezultātā:

2.6.2.1 Noteikumi attiecībā uz organizētas pilsoniskās sabiedrības demokrātiju jāpadara par virknes paziņojumu priekšmetu, kuros noteiktas konsultāciju procedūras un EESK loma.

2.6.2.2 Ar pilsonisko sabiedrību jākonsultējas par Eiropas likuma saturu, kurā noteiktas pilsoņu iniciatīvas tiesību ieviešanas procedūras. EESK varētu lūgt iesniegt paskaidrojošu atzinumu šajā jautājumā. Komiteja varētu arī sniegt savu atbalstu pilsoniskās sabiedrības iniciatīvām.

2.6.2.3 Organizētas pilsoniskās sabiedrības demokrātijas princips jāpiemēro galvenajām ES stratēģijām izaugsmes, nodarbinātības un ilgtspējīgas attīstības veicināšanā.

2.6.3 Turklāt, joprojām tāda Konstitucionālā līguma ietvaros, kāds tas pieņemts, ir svarīgi informēt tautu arī par to, kā iespējams ieviest elastību un panākt progresu bez nepieciešamības pārskatīt līgumu:

2.6.3.1 Dalībvalstīm, kas vēlas turpināt savu virzību pa Eiropas integrācijas ceļu, būs vieglāk izveidot sekmīgu sadarbību savā starpā.

2.6.3.2 Ja visas dalībvalstis izsaka savu politisko gribu tā darīt, būs iespējams paātrināt integrāciju jutīgajās jomās, kurās joprojām tiek prasīts vienbalsīgums, piemēram, tādās kā nodokļu politika vai sociālā politika. "Savienojošā klauzula" ļauj izvērst kvalificētā vairākuma balsojumu arī attiecībā uz šīm jomām.

2.6.4 Izvēloties ieinteresētu, kritisku un konstruktīvu pieeju, organizētā pilsoniskā sabiedrība palīdzēs nodrošināt to, lai pilsoņi būtu labi informēti un uzturētu spiedienu uz valdībām. Sliktākais būtu tas, ja politiķiem nāktos būt pārliecinātiem par – diemžēl izplatītu – viedokli, ka pilsoņi nav ieinteresēti Eiropas kopībā. Šāds viedoklis ir absolūti nepatiess, jo cilvēki faktiski ļoti daudz gaida no Eiropas, jo īpaši to, ka tā uzlabos viņu ikdienas dzīvi, sniedzot viņu nākotnes redzējumu.

2.6.5 EESK uzskata, ka Konstitucionālā līguma pieņemšana pati par sevi vēl nav nobeigums. Drīzāk tā atklāt ceļu uz organizētas pilsoniskās sabiedrības demokrātijas stiprināšanu. Līguma noraidīšana nozīmētu atteikšanos no progresa, kas panākts ar Konvencijas metodi.

3. Efektīva saziņa

EESK uzskata, ka saziņas stratēģijas kvalitāte būs noteicošais faktors tajā, kā cilvēki Eiropā pieņems Konstitucionālo līgumu. Tādēļ nepieciešama pragmatiska un profesionāla pieeja, lai nodrošinātu to, ka stratēģija ir efektīva. EESK iesaka saziņas stratēģiju veidot ap darbību sekojošajās četrās jomās:

3.1 Resursu nodrošinājums: informācijas līdzekļi un finansējums

3.1.1 Konstitucionālā līguma komplikētība prasa to informācijas līdzekļu attīstīšanu, ko būtu iespējams izmantot, mainot tradicionālo saziņas procesu, lai uzsāktu kampaņas vai organizētu debates.

3.1.2 Dalībvalstu ziņā, ar Eiropas Parlamenta informācijas biroju un Komisijas pārstāvniecību dalībvalstīs atbalstu, būtu tas, kā radīt informācijas līdzekļus un padarīt tos pieejamus.

3.1.3 Šie līdzekļi varētu ieņemt skaidrojošu gidu formu Konstitucionālā līgumam, kas pielāgoti dažādu iedzīvotāju grupu interesēm katrā dalībvalstī. Jo pieskaņotāki būs šie līdzekļi, jo vieglāk tos būs efektīvi izmantot plašsaziņas līdzekļos, pilsoniskās sabiedrības organizācijās, politiskajās grupās un vietējās un reģionālajās iestādēs, izplatot informāciju un saliedējot tautas atbalstu.

3.1.4 Tādas saziņas stratēģijas ieviešanā, kas atbilstu pilsoņu prasībām, ir nepieciešams atbilstošu finanšu resursu nodrošinājums.

3.2 *Sabiedrības informēšanas kampaņu uzsākšana, izmantojot plašsaziņas līdzekļus un masu sakaru kanālus*

3.2.1 Kolīdz nepieciešamie resursi nodoti to rīcībā, plašsaziņas līdzekļiem, vietējām un reģionālajām iestādēm, politiskajām grupām un pilsoniskās sabiedrības organizācijām būs līdzekļi to darbībai kā informācijas kanāliem. Tie varēs nodot skaidrus vēstījumus par Konstitucionālā līguma ietekmēm, kas pieskaņoti to vietējās auditorijas interesēm.

3.2.2 Sākotnēji būtu noderīgi katrā dalībvalstī izpētīt, kā Konstitucionālo līgumu uztver dažādas iedzīvotāju grupas, lai pārdomātu nododamo vēstījumu saturu. Balstoties uz izdarītajiem secinājumiem, šo vēstījumu mērķis būtu pārvarēt cilvēku bailes un reaģēt uz viņu cerībām.

3.2.3 Turklāt vēstījumu sniedzēji un saziņas līdzekļi būs jāizvēlas rūpīgi. Būtiska ir plaša daudzējādu dalībnieku skaita iesaistīšana, lai nodrošinātu kampaņas plurālistisko raksturu. Bez tam to tuvība pilsoņiem būs noteicošais faktors, kas sekmēs nodoto vēstījumu uzticamību un pieņemšanu, no kā izriet vietējā un reģionālā līmenī izvēlētas darbības svarīgums.

3.2.4 EESK iesaka Eiropas Parlamentam izveidot darba grupas ar institucionālās saziņas profesionāļiem katrā dalībvalstī, ņemot vērā praktisku priekšlikumu izvirzīšanu valdībām attiecībā uz nepieciešamajiem pasākumiem un resursiem, lai uzsāktu efektīvu informācijas kampaņu dalībvalstīs. EESK ir gatava dalīties savā pieredzē šajā jomā un piedāvāt savu kontaktu atbalstu dalībvalstīs, nacionālajās ESLK un līdzīgās institūcijās.

3.3 *Visiem sabiedrības locekļiem atvērtu debašu organizēšana, lai veicinātu ideju apmaiņu un pārliecinātu cilvēkus*

3.3.1 Informācijas kampaņām jānoved pie patiesa dialoga uzsākšanas ar sabiedrību. Ir būtiski, lai cilvēkiem tiktu piedāvāta iespēja uzdot jautājumus un dzirdēt dažādus argumentus, lai viņi varētu izdarīt un izteikt paši savu vērtējumu.

3.3.2 Šāds dialogs būs iespējams tikai decentralizētā debašu kontekstā. Jo ciešāka būs saskare ar pilsoņiem, jo labāk sniegtā informācija atbildīs viņu cerībām, atbildēs uz viņu jautājumiem un garantēs debašu demokrātisko raksturu.

3.3.3 Valstu un Eiropas institūcijām jānodrošina šo iniciatīvu loģistiskais atbalsts. Valstu ekonomikas un sociālo lietu padomes un līdzīgas institūcijas varētu koordinēt debātes nacionālajā līmenī, uzturot notiekošo pasākumu kalendāru un darbojoties saskaņoti ar EESK, kas varētu tās nodrošināt ar dokumentāciju un savest kopā ar referentiem.

3.3.4 Lai nodrošinātu konsekvences pakāpi iniciatīvu starpā, EESK prasa, lai Eiropas Parlaments un Eiropas Komisija nodrošinātu to, ka organizētās pilsoniskās sabiedrības pārstāvji saņemtu tādu pašu atbalstu, kā tie, kuri ievēlēti, kā arī citi Eiropas, nacionālo, reģionālo un vietējo iestāžu pārstāvji 1 000 debātēs pēc Eiropas iniciatīvas. Pilsonisko sabiedrību nevar turēt nomāļus.

3.3.5 EESK prasa, lai Eiropas Parlaments piešķirtu būtisku ES informācijas budžeta daļu debatēm par Konstitucionālo līgumu, kas papildinātu nacionālo un vietējo sabiedrības institūciju līdzekļus un pilsoniskās sabiedrības organizāciju rīcībā esošos līdzekļus.

3.4 *Piešķirot debatēm un ratifikācijai Eiropas dimensiju*

3.4.1 Ir būtiski pārliecināties, lai to, kā cilvēki Eiropā pieņem Konstitucionālo līgumu, nenoteiktu tikai un vienīgi iekšzemes politikas jautājumi.

3.4.2 Tādēļ EESK iesaka debatēm par Konstitucionālo līgumu un tā ratificēšanai piešķirt patiesi starptautisku dimensiju:

3.4.2.1 No vienas puses, Eiropas institūcijām jāpalīdz koordinēt politisko grupu, vietējo un reģionālo iestāžu un pilsoniskās sabiedrības organizāciju informatīvā darbība, rosinot apmaiņu ar labas prakses piemēriem šajā jomā un pūliņu apvienošanu. Piemēram, EESK varētu veicināt apmaiņu ar labas prakses piemēriem (un prasmēm) Eiropas līmenī to pilsoniskās sabiedrības organizāciju starpā, kas iesaistītas informatīvajā darbībā. Tā varētu iedibināt arī atgriezeniskās saites pasākumus, lai Eiropas līmenī izvērtētu priekšlikumus, kritiskās piezīmes un ieteikumus, ko izvirzījuši sabiedrības locekļi pilsoniskās sabiedrības organizēto debašu laikā. Visbeidzot, EESK ir gatava atbalstīt pārrobežu vai daudz nacionālas iniciatīvas.

3.4.2.2 Turklāt EESK atbalsta Eiropas Parlamenta Konstitucionālo lietu komitejas priekšlikumu ratifikāciju veikt simboliskā datumā (tādā, kā 8. vai 9. maijs) vai ap šādu datumu, ciktāl tas ir iespējams.

3.4.3 Tādēļ EESK aicina Eiropas institūcijas aktīvi iesaistīties informācijas stratēģijas attiecībā uz Konstitūciju izveidošanā un

ieviešanā. Ir svarīgi strādāt kopā ar dalībvalstīm un pārraidīt spēcīgu un pozitīvu signālu pilsoņiem par Eiropu.

3.4.4 No savas puses EESK uzņemas nodot skaidrus vēstījumus Eiropas pilsoniskajai sabiedrībai par Konstitūcijas demokrātiskajiem sasniegumiem, *inter alia*, pilsonības un līdzdalības izpratnē.

Brisele, 2004. gada 3. novembris

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas

prezidente

Anne-Marie SIGMUND

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tēmu “Vide kā ekonomikas izdevība”

(2005/C 120/24)

Ar Eiropas lietu ministra Atzo NICOLAÏ kunga vēstuli 2004. gada 22. aprīlī nākamā Padomes Nīderlandes prezidentūra pieprasīja Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai, saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 262. panta nosacījumiem, izstrādāt atzinumu par tēmu: “Vide: ekonomikas izdevība”.

Lauksaimniecības, lauku attīstības un vides aizsardzības darba grupa, kurai ir uzticēts sagatavot Komitejas darbus šajā jomā, pieņēma atzinumu 2004. gada 21. septembrī (ziņojuma sniedzējs: BUFFETAUT kungs).

Savas 412. plenārās sesijas laikā 2004. gada 27. un 28. oktobrī (28. oktobra sēdē) Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja ar 130 balsīm par, 2 pret un 2 atturoties pieņēma šo atzinumu:

1. Ievads

1.1 Ar 2004. gada aprīlī rakstītu vēstuli nākamā Nīderlandes prezidentūra uzdeva EESK izstrādāt pētniecisku atzinumu par tēmu “Vide kā ekonomikas izdevība”. Nīderlandes prezidentūra vēlētos uzsvērt izdevības, kurās abas puses ir ieguvējas, izdevības, caur kurām progress vides tehnoloģiju jomā un vides aizsardzībā var palīdzēt sasniegt Lisabonas stratēģijas ekonomikas un sociālos mērķus.

1.2 Eiropas Padome nepavisam neuzstāja uz vides izaicinājumiem, kad tā noteica Eiropas Savienībai ārkārtīgi pretenciozus mērķus: kļūt par “viskonkurētspējīgāko un dinamiskāko zināšanu ekonomiku pasaulē, kas spējīga uz ilgstošu ekonomisko pieaugumu, kas rada visvairāk darbavietau kvantitatīvā un kvalitatīvā plānā arvien lielākā sociālajā kohēzijā”. Iespējams, ka vienīgi vārds ilgstošs pieminēja ilgstošas attīstības jēdzienu.

1.3 Tikai divus gadus vēlāk Eiropas Padome pieņēma lēmumus, kas noveda pie ilgstošas attīstības stratēģijas. Tādējādi šī stratēģija papildināja Lisabonas stratēģiju.

1.4 Vai tomēr var patiesi apgalvot, ka vide pilnā mērā ir kļuvusi par Lisabonas stratēģijas sastāvdaļu? Gurdenuma slimība, kas ir pārņēmusi atsevišķas Eiropas Savienības ekonomikas, ir bijusi par iemeslu tam, ka ekonomikas pieaugums un darbavietau radīšana tika noteiktas par absolūto prioritāti, atstājot videi otro plānu saskaņā ar romiešu sakām vārdu “*primum vivere, deinde philosophare*” (Vispirms dzīvot un filosofēt pēc tam). Rodas jautājums, vai šī dzīvei svarīgā tēma būtu jāatstāj tikai specialistiem, vai tā daudz vairāk skar mūs visus?

1.5 Šajā sakarā būtiski Eiropas ekonomikas sektori uztraucās par Eiropas Savienības un konkrēti Komisijas gribu būt paraugam starptautiskā plānā vides jomā, baidoties, vai tie nebūs vienīgie.